Besluitformulier

Team Groen, Water & Bodem en Programmateam Energietransitie

Zaaknummer: 3897097 Datum: 7 juli 2026	Z. Plenckers, W. Romijn en L. de Vroed
Onderwerp: Voortgangsrapportage 2025 Duurzaamheidsprogramma 2021-2030	
Besluit: 1. Instemmen met de voortgangsrapportage 2025 van het Duurzaamheidsprogramma 2021-2030; 2. De Raad hierover te informeren met de bijgevoegde Raadsinformatiebrief.	

Publiekssamenvatting

In 2025 is met veel enthousiasme samen met partners, ondernemers en inwoners gewerkt aan de uitvoering van het Duurzaamheidsprogramma 2021-2030. Met enige trots presenteren we de voortgang van de vele projecten, activiteiten en resultaten die in 2025 zijn bereikt vanuit het Duurzaamheidsprogramma. Er is en wordt veel gedaan, en tegelijkertijd moet er ook nog veel gebeuren om onze ambities en doelen te behalen. In de voortgangsrapportage 2025 is daarom ook aangegeven waar we in 2026 op inzetten. De voortgangsrapportage wordt aan de Raad aangeboden met een Raadsinformatiebrief.

Inleiding

Volgens afspraak rapporteren wij jaarlijks aan de Raad over de voortgang van de uitvoering van het Duurzaamheidsprogramma 2021-2030. Het Duurzaamheidsprogramma is breed van aard met de thema's Energietransitie, klimaatadaptatie en biodiversiteit en circulaire economie. Sinds 2024 wordt dit programma per onderdeel doorontwikkeld. Eind 2024 is het onderdeel Energietransitie herzien en vastgesteld. Begin 2026 is het Uitvoeringsprogramma 2026-2030 Klimaatadapatatie en Biodiversiteit vastgesteld.

In de voortgangsrapportage over 2025 brengen we de voortgang in één overzicht naar college en Raad. Dit zorgt voor een totaalbeeld van de inspanningen die we doen onder de vlag van duurzaamheid. Per thema is overzichtelijk weergegeven wat de doelen zijn, welke resultaten we hebben behaald en wat we in 2026 aanpakken. Ook gaan we in op de behaalde CO_2-reductie. Deze voortgangsrapportage is een vervolg op de rapportages van 2021, 2022, 2023 en 2024.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Wij werken toe naar een gemeente die in 2050 energieneutraal, circulair en klimaatbestendig is en een diversiteit aan plant- en diersoorten biedt. Wij investeren in een duurzame toekomst voor de volgende generaties. Een leefomgeving waarin onze inwoners gezond kunnen wonen, werken en leven. Een versnelling naar een groene, circulaire economie met nieuwe businesskansen voor lokale ondernemers. Minder energieverbruik, meer duurzame opwek van energie, meer balans in het energiesysteem en minder netcongestie, minder overlast van klimaatverandering en minder

afval, meer en diverser groen en meer hergebruik van materialen. Om dit waar te maken werken wij samen met inwoners, ondernemers en organisaties.

Kaders

- Coalitieakkoord 2022-2026 'Zichtbaar en dichtbij';
- Coalitieakkoord Alphen aan den Rijn 2026-2030 'Samen groeien naar de toekomst';
- Duurzaamheidsprogramma 2021-2030;
- Ruimtelijk-economische koers van Alphen aan den Rijn naar 2040;
- Sociale visie 2025-2035;
- Omgevingsvisie 2022-2040;
- Regionale Energiestrategie (RES 1.0);
- Transitievisie warmte;
- Programma Energietransitie;
- Economische Agenda en uitvoeringsagenda 2022-2025;
- Programma Buitengewoon waardevol buitengebied;
- Agenda Groene Leefomgeving;
- Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie en Biodiversiteit 2026-2030.

Argumenten

In het Duurzaamheidsprogramma 2021-2030 zijn de ambities en gewenste resultaten vastgelegd voor de volgende transities: de energietransitie, klimaatadaptie & biodiversiteit en circulaire samenleving. Om de ambities in daden om te zetten zijn in het bijbehorende Uitvoeringsprogramma 2021-2023 concrete maatregelen en acties opgenomen die bijdragen aan het gewenste resultaat.

In 2025 zijn de lopende projecten vanuit dit programma onverminderd voortgezet en in 2024 is gestart om dit programma per deelthema door te ontwikkelen. De wereld is voortdurend in beweging. We houden daarom rekening met een voortdurend veranderend speelveld. Denk daarbij aan de energiecrisis, waardoor de inzet op energiebesparing en energiearmoede urgent is. Ook toenemende netcongestie (overbelasting van het elektriciteitsnetwerk) zet economische ontwikkeling, nieuwbouw van woningen en duurzame opwek onder druk. Daarnaast hebben we te maken met hogere grondstofprijzen, extremere piekbuien en langere periodes van hitte en droogte. De noodzaak om aan de slag te gaan met deze thema's wordt inmiddels breed gedragen door onze partners, inwoners en bedrijven.

Voortgangsrapportage 2025 Duurzaamheidsprogramma 2021-2030

Onder het Duurzaamheidsprogramma worden veel projecten en activiteiten uitgevoerd om de drie transities vorm te geven. Om de voortgangsrapportage overzichtelijk te houden is ervoor gekozen om per thema kort en bondig in te gaan op de doelen, de behaalde resultaten en de vooruitblik naar 2026. Ook komt de behaalde CO_2-reductie aan bod.

CO_2-reductie

Monitoringscijfers worden in de komende jaren steeds belangrijker om ons beleid op af te stemmen. Op basis van goede cijfers kunnen we aan de voorkant steeds betere beleidskeuzes maken en tussentijds bijsturen. De Regionale Klimaatmonitor geeft inzage in de trends op onder andere CO_2-reductie voor de gemeente Alphen aan den Rijn. De gegevens uit de Regionale Klimaatmonitor lopen altijd twee jaar achter en zijn op dit moment nog niet volledig naar 2025 geactualiseerd.

We zien in de Regionale Klimaatmonitor onderstaande trends. Voor de details verwijzen we u graag naar de Voortgangsrapportage 2025.

- De totale CO_2-uitstoot in de gehele gemeente Alphen aan den Rijn is sterk afgenomen.
- De grootste daling in CO_2-uitstoot komt door de toename in duurzaam opgewerkte elektriciteit.
- Ook is er een daling te zien in CO_2-uitstoot door aardgasgebruik. Sinds 2021 is dit versterkt door de hoge energieprijzen in 2022 en de toename van energiearmoede. Deze daling blijft zich doorzetten, ook na 2022.
- De CO_2-uitstoot als gevolg van fossiele brandstoffen (lokaal en regionaal verkeer) daalt licht. Deze is wel hoger dan de uitstoot ten gevolge van elektriciteit of aardgas.

Door deelname aan de CO_2-prestatieladder is onze gemeentelijke CO_2-footprint in beeld en zetten we actief in op CO_2-reductie. Naast CO_2 dragen andere broeikasgassen, methaan en lachgas, ook bij aan de opwarming van de aarde. Deze gassen komen vooral vrij bij de landbouw en zijn in deze rapportage omgerekend naar CO_2-uitstoot in beeld gebracht.

Doorontwikkeling Duurzaamheidsprogramma

In 2024 is gestart met gefaseerd doorontwikkeling van het Uitvoeringsprogramma. Het programma Energietransitie is eind 2024 door het college vastgesteld. Begin 2026 is het Uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie en Biodiversiteit 2026-2030 door het college vastgesteld. Het onderdeel circulaire samenleving wordt in 2026 in samenhang met de Economische Agenda herzien, evenals het onderdeel educatie. Totdat de herziene deelprogramma's zijn vastgesteld worden de lopende projecten vanuit het Duurzaamheidprogramma 2021-2030 onverminderd voortgezet, binnen het daarvoor beschikbare budget.

Duurzaamheid

Zie *Beoogd maatschappelijk resultaat.*

Participatie

Niet van toepassing.

Communicatie

De belangrijkste opbrengsten uit de voortgangsrapportage worden gedeeld via een nieuwsbericht op de gemeentelijke website. In dit bericht lichten we de belangrijkste resultaten toe en geven we een doorkijk naar de komende jaren. We gaan hierbij nadrukkelijk in op hoe we samen met inwoners, ondernemers en partners werken aan een toekomstbestendige leefomgeving.

De rapportage heeft vooral een informerend karakter en richt zich op het bieden van inzicht in de voortgang. Daarom kiezen we voor plaatsing via de website als centraal en goed vindbaar kanaal voor geïnteresseerde inwoners, organisaties en andere stakeholders.

Financiële consequenties

In de P&C cyclus van 2025 zijn de relevante inkomsten en uitgaven verantwoord en toegelicht. Zie daarvoor de P&C documenten.

Voor de uitvoering van het programma wordt, naast de structurele middelen die de Raad eind 2022 beschikbaar heeft gesteld, zoveel mogelijk gebruik gemaakt van beschikbare subsidies en Rijksmiddelen, zoals onder meer de SPUK Energiearmoede, SPUK Nationaal isolatie programma (NIP), SPUK capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE), de Impulsregeling Klimaatadaptie, de subsidie duurzaam maatschappelijk vastgoed en subsidie van Jantje Beton/IVN voor vergroenen van schoolpleinen.

Realisatie

In 2026 worden de lopende projecten vanuit het Duurzaamheidsprogramma, het programma energietransitie en het uitvoeringsprogramma klimaatadapatatie en biodiversiteit voortgezet en wordt gewerkt aan de herziening van het uitvoeringsprogramma circulaire samenleving en educatie.

Bijlage(n):

1. Voortgangsrapportage 2025 Duurzaamheidsprogramma 2021-2030
2. Raadsinformatiebrief – Voortgangsrapportage 2025 Duurzaamheidsprogramma 2021-2030
3. Meer groen en slimmer omgaan met energie in Alphen aan den Rijn – nieuwsbericht voortgangsrapportage 2025